

Information om Allmänna bestämmelser

för mindre omfattande montage av maskiner samt annan mekanisk, elektrisk och elektronisk utrustning vid leveranser inom och mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Utgivna år 2019 av DI, Danmark, Teknologiateollisuus – Teknologiindustrin, Finland, Norsk Industri, Norge och Teknikföretagen, Sverige.

Inledning

Bevakning av rättsutvecklingen

Teknikindustrins organisationer i de nordiska länderna bevakar kontinuerligt industrins behov av nya allmänna bestämmelser och av förändringar i redan existerande villkor. Som ett led i detta arbete har organisationerna reviderat NL- och NLM-villkoren år 2017 respektive 2019. I anslutning härtill har även NLT 09 reviderats.

Varför nya allmänna bestämmelser?

Motivet för den nu genomförda revideringen av NLT-villkoren är att formellt anpassa dem till NL 17 men också att förtydliga villkoren och förbättra systematiken. Den mest iögonfallande skillnaden är kanske att reglerna om försenat montage blivit mer detaljerade och omfattande. En hel del språkliga moderniseringar och andra justeringar har företagits.

Användning av leveransbestämmelserna

Krav på tydlighet

Vissa grundläggande krav måste vara uppfyllda för att allmänna bestämmelser ska anses utgöra en del av parternas enskilda avtal. I rättspraxis krävs bland annat att parterna ska känna till och ha getts möjlighet att överväga de olika villkor som ska gälla för deras avtal.

Det är därför mycket viktigt att man på företaget har en fast rutin för hur avtal ska träffas. Genom denna ska säkerställas, att parterna är införstådda med NL 17 och NLT 17 och med att bestämmelserna utgör en del av deras avtal. Det är lämpligt att redan när avtalet ingås sända den andra parten ett exemplar av både NL 17 och NLT 17 trots att åtminstone NL 17 är mycket spridda och välkända inom

industrin. När det gäller NLT 17 måste de i princip undantagslöst sändas till den andra parten för att bli en del av avtalet, eftersom dessa bestämmelser inte är tillnärmelsevis lika välkända som NL 17. Om avtalsparternas kommunikation sker genom e-post kan den part som åberopar bestämmelserna bifoga dem som en fil. Teknikföretagen tillhandahåller en betaltjänst kallad "Standardavtal Online" som ger abonnenterna rätt att använda de cirka trettio leveransbestämmelser som ingår just på sådant sätt. Mer information om tjänsten finns på Teknikföretagens webbplats, www.teknikforetagen.se.

Det är i högsta grad olämpligt att låta frågan om vilka leveransbestämmelser som ska gälla för avtalet vara öppen och oklar. Ofta anger offerten att vissa bestämmelser ska gälla medan beställningen hänvisar till andra bestämmelser. I en sådan situation kan det finnas risk för att inte någon av de båda bestämmelserna anses avtalad. Denna motsägelsefulla och oklara situation måste förebyggas redan i samband med att parterna ingår avtalet. Det sker bäst genom att de tar upp frågan om tillämpliga leveransbestämmelser till en konkret diskussion.

Tillämpningsområde

Geografiskt är NLT 17 avsedda att tillämpas inom samma område som NL 17, det vill säga för affärer inom och mellan de nordiska länderna.

I övrigt är det viktigt att observera att NLT 17 är avsedda för mindre omfattande montage och idriftsättning. Om säljarens åtagande istället går ut på att leverera och på plats montera en helt driftklar utrustning som i samband med köparens övertagande ska genomgå olika typer av funktionsprov samt säljaren därutöver kanske tillhandahåller utbildning m.m., är sannolikt NLT 17 inte det bästa valet av leveransbestämmelser. I så fall torde det lämpligaste villkoret i allmänhet vara NLM 19. Detta gäller särskilt i det fall då montaget hos köparen är ganska omfattande och tar relativt lång tid i anspråk.

NLT 17 är således avsedda som ett komplement till NL 17 när montaget/idriftsättningen är av mindre omfattning, det vill säga av karaktären anslutning och igångkörning.

Kommentarer till några särskilda punkter i NLT 17

"Montage"

NLT 17 omfattar enligt sin lydelse endast fysiskt montage av utrustningen hos köparen. Någon funktionell idriftsättning är således inte avsedd att äga rum med mindre än att parterna i avtalet särskilt angett att säljaren ska ombesörja även sådan.

Parterna bör således vara observanta på att omfattningen av säljarens åtagande bestäms av parternas avtal och att, om inte annat klart framgår av avtalshandlingarna, säljaren endast är skyldig att utföra fysiskt montage hos köparen.

Om säljaren enligt avtalshandlingarna även ska utföra idriftsättning, bör det i avtalet nogt preciseras hur denna ska genomföras samt vilka krav som då ska uppfyllas.

Försenat montage

Utgångspunkten i NLT 17 är att hålla reglerna om leveransförsening av produkten skilda från reglerna om försening av montage. De förra behandlas således uteslutande i NL 17, de senare uteslutande i NLT 17.

Leverans av produkten sker enligt NL 17, punkt 12. Har ingen leveransklausul avtalats gäller därvid leverans FCA, det vill säga "Fritt Fraktföraren", enligt med vid avtalets ingående gällande INCOTERMS®.

Bedömningen av om det föreligger en leveransförsening, som ger köparen rätt till vite, ska således ske utifrån tidpunkten då produkten avlämnas i enlighet med den leveransklausul som gäller för avtalet.

I den mån parterna vill avtala om en annan leveransklausul än FCA är det viktigt

att även denna väljs bland INCOTERMS®. Det förekommer att hemsnickrade klausuler som "fritt monterat" används. Någon officiell tolkning av denna leveransklausul finns inte. Att använda denna eller liknande leveransklausuler, som anger att leverans skett först i och med montage, kan vid leveranser där NLT 17 avtalats, skapa svåra tolkningsproblem i förseningsfall och måste med skärpa avrådas ifrån.

Enligt NLT 17 ska säljaren, sedan produkten anlant till köparen, utföra montage. Påbörjas inte montage i rätt tid har köparen rätt att vidta vissa åtgärder. Vilka åtgärder som är aktuella är beroende av montageets karaktär. Om köparen utan större svårighet själv eller genom annan kan utföra montage får han, efter utgången av en av köparen utsatt frist och efter meddelande till säljaren, göra detta. Säljaren får då stå för de merkostnader som köparen förorsakas på grund härav. Köparen ska dock förfara med omdöme, vilket uttrycks i bestämmelserna så att köparen endast har rätt till ersättning för "skäliga merkostnader".

Är montage så speciellt att annan än säljaren har svårt att utföra det har köparen ytterst en hävningsrätt. Den frist som köparen då först måste sätta ut bör därför vara något längre. I punkterna 7 respektive 9 anges att fristen måste vara minst tre veckor. Om hävning sker, har köparen rätt till ett begränsat skadestånd. Den sammanlagda ersättningen, inräknat eventuellt förseningsvite enligt NL 17, kan högst uppgå till 20 % av det sammanlagda priset för produkten och montage.

Ett möjligt scenario är att köparen först sätter ut en kortare frist med begäran om att säljaren påbörjar montage, men att denna frist inte innehålls av säljaren. Köparen påbörjar därför ett avhjälpande i egen regi för att finna att detta medför väsentliga svårigheter eller väsentliga kostnader. Inget hindrar då att köparen sätter ut en ny längre frist om minst tre veckor och häver avtalet om leverans och montage av produkten om inte heller denna frist innehålls av säljaren. Köparen har då rätt att få skäliga kostnader för sina försök att själv utföra montage ersatta av säljaren.

I NLT 17 har det införts uttryckliga regler för det fall att säljaren i och för sig påbörjar montage i tid, men är försenad med att avsluta det. Dessa regler är i princip identiska med vad som gäller vid försenat påbörjande av montage.

Ansvar för fel

Den ettåriga ansvarstiden för fel löper enligt NLT 17 från dagen då säljaren färdigställt montage. Om säljaren är så försenad med montage att köparen själv eller genom annan utför det, kan det uppstå diskussion om när ansvarstiden ska börja löpa. Därför har den regeln införts att ansvarstiden senast börjar löpa sex månader från leveransen av produkten. Vid vilken tidpunkt leveransen ska anses äga rum följer av avtalad leveransklausul. Den leveransklausul som föreskrivs i NL 17/NLT 17 är FCA, INCOTERMS®.

Risken för produkten, ansvar för skada

Den av parterna som står risken för produkten ansvarar för alla skador som kan drabba produkten med undantag av skador som vållats genom den andra partens vårdslöshet. Enligt NL 17/NLT 17 övergår risken för produkten från säljaren till köparen då den avlämnas. Efter leveransen bör köparen således ha produkten försäkrad.

När säljaren sedermera monterar produkten har han ett ansvar för skador på den om hans personal orsakar skadan genom vårdslöshet. Säljaren bör därför se till att han har en ansvarsförsäkring som täcker detta ansvar. I enlighet med industriell kontraktspraxis ansvarar säljaren dock inte för olika ekonomiska följdskador eller för indirekta skador i övrigt.

Skillnader mellan NLT 09 och NLT 17

Här berörs sakliga ändringar och större språkliga justeringar. Ordningsföljden för de olika punkterna i bestämmelserna har också ändrats i viss omfattning, men kommenteras inte närmare.

Arbets tid

Förberedande arbeten m.m.

Utrustning, drivkraft m.m.

Tidpunkt för att påbörja montaget

Försening med att påbörja montage

Punkt 2. Reglerna om arbetstidens förläggning, som tidigare återfanns under avsnittet "Montagets genomförande" punkt 8, har brutits ut i en egen punkt.

Punkt 4. Skrivningarna i NLT 09, andra strecksatsen, om köparens skyldighet att utföra snickeri- och murningsarbeten m.m. har strukits eftersom detta väsentligen följer av köparens skyldighet att utföra "andra liknande byggnadsarbeten". I övrigt har endast smärre språkliga ändringar samt ändringar i strukturen företagits.

Punkt 5. Endast mindre språkliga förändringar har genomförts, bl.a. i rubriken.

Punkt 6. Denna punkt motsvarar punkt 2 i NLT 09 med liknande innehåll. Första stycket i denna har dock strukits eftersom det bedömts som onödigt. I andra stycket i NLT 17, punkt 6, framgår det nu att montaget ska påbörjas på avtalad tidpunkt och i annat fall – liksom i NLT 09, punkt 2 – inom tre veckor från köparens skriftliga begäran.

Punkt 7. Motsvaras av punkt 6 i NLT 09. I andra stycket sägs det nu att köparen har rätt till ersättning för skäligen kostnader som köparen får vidkännas när denne själv eller genom annan utför montaget på grund av att säljaren är försenad härmed. I NLT 09 anges det istället att köparen ska förfara med omdöme vilket innebär ungefär detsamma.

Det har gjorts tydligare genom ett särskilt tillägg i stycke tre att det är möjligt för köparen att vid säljarens försening med montaget sätta ut två frister efter varandra med olika rättsverkningar. Först kan köparen sätta ut en kortare frist som gör det möjligt för honom att själv eller genom tredje part utföra montaget om säljaren trots detta inte påbörjar montaget.

Om köparen vid montagearbetet i sådan egen regi erfar att montaget är alltför svårt, medför betydande olägenheter eller oskäligen kostnader kan han i detta läge kräva att säljaren påbörjar montaget inom en frist av minst tre veckor. Om säljaren inte heller innehåller denna frist har köparen möjlighet att häva hela avtalet om leverans och montage av produkten. Förutsättningarna för köparen att sätta ut denna längre frist, som gör det möjligt för honom att häva avtalet, har utvidgats i förhållande till NLT 09.

Liksom tidigare kan köparen också sätta ut den längre hävningsfristen om det redan från början – d.v.s. utan att köparen först försökt sig på ett montage på egen hand – står klart att förutsättningarna härför föreligger.

Fjärde stycket handlar om köparens rätt att häva avtalet om säljaren, trots den utsatta fristen, inte påbörjar montaget. För att göra det tydligare än tidigare att köparens rätt till hävning inte endast omfattar montaget utan hela avtalet, sägs nu att köparen "får häva avtalet avseende leverans och montage av Produkten."

I fjärde stycket har köparens rätt till ersättning för liden skada utvidgats något. Ersättningen samt det vite köparen kan ha rätt till enligt NL 17 ska inte överstiga 20 % av det totala avtalade priset för produkten och montaget. I NLT 09, punkt 6, anges att ersättningen i motsvarande fall inte ska överstiga 20 % av det avtalade priset för produkten exklusive montage.

Det görs även klart i fjärde stycket att den generella begränsningen av säljarens ansvar vid hävning på grund av försening att påbörja montaget, inte omfattar köparens rätt till ersättning för skäligen kostnader för dennes försök att själv eller genom tredje part utföra montaget.

I övrigt har denna punkt även omarbetats språkligt en hel del.

Slutförande av montage

Punkt 8. Reglerna om vid vilken tidpunkt montaget ska slutföras har fått en egen punkt och en egen rubrik. I NLT 09 finns liknande regler i punkt 9. En viss språklig justering har gjorts. Montaget ska enligt punkt 8 slutföras vid avtalad tidpunkt eller annars inom en med hänsyn till arbetenas art och omfattning skälig tid. Viktigare är dock att punkt 8 inte hänvisar till reglerna om försening med att påbörja montage eftersom försening med att slutföra montage har fått en egen utförlig reglering i punkt 9. (Se även nedan kommentaren till punkt 9).

Försening med att slutföra montage

Punkt 9. Bestämmelserna i denna punkt om säljarens försening med att slutföra montaget har i princip samma materiella innehåll som punkt 7 om försenat påbörjande av montaget såvitt avser konsekvenserna av förseningen. I NLT 09, punkt 9, finns endast en hänvisning till att reglerna om försening med att påbörja montage ska ha motsvarande tillämpning vid försening med att avsluta montaget. Genom att NLT 17 har fullständiga och utförliga regler om försening med att avsluta montaget bör det nu vara tydligare vad som gäller.

Begränsning av ansvar för montageförsening

Reglerna om begränsning av säljarens ansvar vid försening med att påbörja respektive avsluta montage har brutits ut under en egen punkt med egen rubrik. Materiellt motsvarar reglerna vad som anges i NLT 09, punkt 6, fjärde och femte stycket.

Betalning

Punkt 12. De förenklingar och ändringar av betalningsreglerna som företagits i NL 17 har även medfört ändringar i betalningsreglerna i NLT 17 jämfört med NLT 09. Vid montage till fast pris ska priset faktureras med 40 % när avtalet ingås och med 50 % när produkten är avlämnad. Återstoden ska faktureras när montaget slutförts.

När det gäller betalning av montage som utförs på löpande räkning anges det med en mindre omformulering att det ska faktureras när montaget slutförts. Reglerna om betalning för produkten har av förenklingsskäl strukits i NLT 17 eftersom de redan framgår av NL 17.

Punkt 13. I punkt 10 i NLT 09 anges att säljarens ansvar för fel omfattar även bristfällighet i montage utfört av honom. Orden "av honom" har strukits i NLT 17, vilket får konsekvensen att säljaren kan bli ansvarig för montage som utförts av någon annan än säljaren själv. Det handlar om situationer när köparen eller av köparen anlitad tredje part, i enlighet med punkterna 7 eller 9, utfört montaget på grund av att säljaren varit försenad med att påbörja eller avsluta montaget.